

nullum Jus habet in ea, cum sit extra Ecclesiam, Ricciul. *supra* num. 6. dicente Apostolo, *de his qui foris sunt nihil ad nos prima ad Corinth. c. 5. in fine*, late Turrecremata *in can. de Judeis art. 4. dist. 44.*

44. Neque potest officere Moyse Pollono hebreo in hoc casu, quod exposuerit, aut dereliquerit puellam, nam non ex impietate, & crudelitate, sed ex necessitate exposuisse dicendum est, cum sibi defecisset omne subsidium ad vitæ necessitatem, nec à Massariis Gheti potuerit impetrare, & tunc non amittit Jura sua, l. 2., & 3. *C. de infantibus expositis. c. Unico de infantibus, & languidis expositis*, ibi *in Verbo (Relegato pietatis Offitio)*, & ita credendum, quia delicta non præsumuntur; tum quia necessitas superat omnem legem, ac propterea non potest dici, quod Moyse amiserit Patriam potestatem, l. *Patrem C. de Nupt.*, & notant D.D. ad c. 1. *de Infant. expositis*, neque meretur hanc pœnam, ut filiam amittat, ad tradita per Bossium *de matrim. p. 2. c. 9. de obligat. aliment. §. 2. num. 602.*

45. Quod omnino ex Sacra Scriptura comprobatur *exod. c. 2.*, ubi Hebræi cogebantur filios aquarum impetù exponere, ut de Moyse contigisse narratur, ex quo erant immunes à culpa; solum ergo Jure suo privari meruisset Moyse Pollonus, si culpabiliter relegato patris offitio, Bellam filiã exposuisset, secus dum ex egestate, ad *Clarum praxi lib. 5. §. fin. q. 83. num. 7.*, Menoch. *de arbitr. Judic. casu 396. num. 17.*

46. Tum quia dato, & non concessio, quod cessasset patria potestas in Patre, quæ ei Jure Romanorum concessa fuerit; atamen semper in Patre remanet Jus naturale, quod habet dirigendi, & regendi filios, quod Jus tamquam à natura dimanans, non potuit Jure positivo mutari; semper enim verificatur, quod Pater sit principium naturæ essendi filii, & consequenter regendi *D. Thom. 2. 2. q. 189. art. 6. in corpor.*, & *q. 101. art. 2.*, & *p. q. 103. art. 5.*, quia ejusdem est rem producere, & gubernare, idè de Jure naturæ est filiorum procreatio, & educatio; *Instit. de Jure naturæ, Gentium, & Civili.*

47. Sed cessare omnimodam disceptationem, ex eo dicendum est, quia Moyse Pollonus infra decem dies, idest quarta die rediit,

filiam agnovit in suam, sibi que restituentam instetit, quo casu non potest denegari, quod redeat ad pristina Jura: *Claro tex. in c. si expositus dist. 87.*, *Gratian. discept. for. cap. 267. num. 17.*

Dum ergo Pater expressè contradicit nemo potest puellam offerre Ecclesiæ, ut baptizetur *c. illud, c. filius, c. Parvuli, c. Mater de consecr. dist. 4.*, *Fermosin. in c. sicut Judæi q. 2. de Judeis.*

48. Quibus etiam fusiori calamo exaratis non obstantibus, dixi de Jure posse baptizari, pro ut consideratis hinc inde allegatis, Mandato Reverendissimi Vicarii Episcopalis puella fuit baptismo donata, nam certi Juris est, quod Pater exponens filiã, vel legitimam, vel illegitimam, amittit Patriam potestatem, & quamcumque aliã potestatem, etiam naturalem dirigendi filios, nam licet patria potestas secundum aliquos effectus, sit à Jure Romanorum, tamen originaliter est à Jure naturali, sequente rationem principii, & principiat; cum autem Pater exponit filiam, contra naturam facit denegando ei alimenta, rationem, & directionem in finem, & consequenter amittit sic volens, Jura naturæ, eo modo quo iniustus aggressor impune occiditur, quia iniuste aggrediendo facit contra rationem naturalem, & sic amittit Jus naturalis defensionis, *textu expresso in c. si à Patre, de infant. & languid. expos.*, ubi *D.D. Paleot. de Nobis, & Spuriis c. 63. n. 61.*, non enim potest dicere suam, quam pereuntem contempsit, l. 2. *C. de Infant. expos.*, *Menoch. cas. 596. num. 9.*, & *10.*, *Novara de elect. fori sec. 2. q. x. num. 6.*, & *7.*, *Barboza de potest. Episcopi alleg. 51. num. 145.*, *Gratian discept. for. c. 266. num. 1.*, *Antonell. de regimine Ecclesiæ lib. 6. c. 38. n. 2. Vers. Item parentes, Menoch. de arbitr. Jud. cas. 396. nu. 9.*, *Pascal. de Virib. patr. pot. p. 2. cap. 3. num. 48.*, *Ricciul. de Jure person. extra Ecclesiam lib. 2. c. 32. num. 30. Vers. Declaratur tertio, Aloys. Riccius decis. Curie Neapol. 127. in fine, Farinac. pract. Crimin. q. 120. num. 164.*, *Alarius in Can. conscientia lib. 5. V. Baptismus nu. 13. in fine, item August. Barboza in d. c. si à Patre de infant. exposit.*, & *in l. Patrem C. de nuptiis*, & *in l. si lenones C. de Episcopali audentia*, & Jura etiam naturalia amittit, qui eam morti exposuit, denegando alimenta, ad quæ

tene-

tenetur Jure naturæ, l. *necare ff. de liberis agnoscendis.*

49. Hinc sequitur, quod Moyse Pollonus, hodie non habet Jus reluctandi, ne filia à se exposita, & derelicta baptizetur, quia sublata patria potestate, & alia quacumque potestate naturali, cessat omne Jus patris Judæi ad resistendum, & sic cessant omnia allegata ex adverso, quæ habent locum in Patre, qui non amisit patriam potestatem, & Jura naturæ; secus dum eam amisit exponendo filiam, & derelinquendo; D.D. autem ex adverso allegati, & plures alii, qui allegari possunt, loquuntur de Patre habente patriam potestatem, & Jura integra in filium, undè non aptantur casui nostro.

50. Et certò crudelior feris fuit Moyse, exponendo filiam denudatam in agere Padi, ubi de facili potuisset à canibus, maxime rusticis lacerari, nisi Deo disponente occurrisset citò famula illa, ut hauriret aquã, & collegisset eam, ac ad hospitium reportasset; patefacit enim Moyse se spoliatū omni naturali humanitate, & Paterno affectu, quo nullus major, l. *fin. C. de Curat. fur.*, l. *nam, & si parentibus ff. de inoff. test.*, *Pasquall. de virib. patr. pot. p. 3. cap. 1. nu. 1.* unde Bella facta est sui Juris, & omni vinculo paterno liberata, l. 1. *C. de latin. lib. toll.*, l. 1., & 2. *ff. pro derelicto*, & denegando alimenta censetur necasse dicta, l. *Necare ff. de lib. agnosc.*

51. Omissis tot, tantisque D.D. asserentibus licere baptizare filios infidelium, etiam non consentientibus parentibus, non solum quando patria potestate liberati, sed etiã si esset spes moraliter certa, quod de proximo essent liberandi, ut quando sunt morti proximi, & videndi sunt allegati per *Layman. Theolog. moral. lib. 3. tract. 2. cap. 6. num. 10. Vers. dixi autem, Nald. V. baptismus num. 4.*, *Bonacina de baptismo disp. 2. q. 2. puncto 6. num. 12. Vers. respondeo 6.*, *Azor. Instit. moral. p. 1. lib. 8. cap. 25. q. 10.*, *Diana p. 5. tract. 3. resol. 10. p. 7. tract. 7. resol. 67.*, *Becan. de Sacram. Baptismi c. x. num. 7.*, *Possevin de officio Curati cap. 6. n. 14.*, *Suarez. de baptismo d. 25. sec. 3.*

Et ex Juristis *Farinac. fragm. Crimi. p. 2. littera I. num. 630.*, *Pascal. de virib. patr. potest. p. 1. cap. 7. num. 11. Vers. alio etiam modo*, *Ricciul. de Jure person. extra Eccl. lib.*

2. cap. 32. num. 31., *Sperell. decis. 1. num. 41.*, *Ciarlin contro. for. c. 199. num. 13.*, ac plurimi apud eos.

52. Nec potest obstare *tex. in l. Patrem C. de nuptiis*, ubi dum requiritur Pater, quod consentiat in nuptiis filiæ, quàm exposuerat, censetur habere patriam potestatem adhuc in filiam, quàm exposuerat. Verùm alius est sensus illius legis, ut bene observavit *Surdus de alim. tit. 6. q. 1. num. 15.*, quia scilicet quærebatur, utrum Pater puellæ expositæ, teneretur rescere expensas alimentorum, quæ dum pietatis officio factæ sunt, non præmissa protestatione, regulariter non repetuntur, at si contingat, quod Pater exponens contradicat, ne puella nubat cum filio altoris, denegando dotem, quàm tenetur dare, etiam si privatus sit Patria potestate, tunc in pœnam ingratitude tenetur etiam ad expensas alimentorum; unde Pater negare consensum intelligitur, denegando dotem, ut necesse sit per viam Juris agere ad dotem consequendam, non quod positivè requiratur consensus ejus tamquam Patris, ut post plures notat *Barboza in d. l. Patrem num. 2.*, & 4.

53. Verùm non est immorandum in reg., dum ex adverso dicunt nunc esse nos in casu expositionis, & limitationis regulæ, nempe, quia non ex spontanea voluntate, sed egestate præmente, & cogente Moyse puellam exposuisse dicatur, ac propterea non amisisse patriam potestatem ad *tex. per adversum allegatum Can. si expositus dist. 87.*, per quem *tex. etiam intrat alia limitatio, scilicet, quod Moyse Pollonus quarta die post quam filiam dereliquerat, reversus instetit sibi filiam restitui, & sic in termino à Jure concessio; unde ei debet restitui.*

54. Eliduntur tamen hujusmodi exceptiones, tum quia Moyse non probat se patrem puellæ, & ex facto non præsumitur Pater dum inhumana, & efferata crudelitate puellam dereliquit expositam evidenti periculo lacerationis, & denudatam, quod viscera paterna non permittunt; erat ergo probandum se esse Patrem, ad allegata per *Menochium de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 54.*, *Mascard. de prob. concl. 786. num. 1.*, & 3., ubi etiam si esset in quâsi possessione, quia est, quid facti, & aded urgent

Ddd 2

incon-

in contrarium præsumptiones, ut cogant dubitare, non esse Patrem, qui naturaliter solet magis amare filios quam se, *Menoch. lib. 4. præsumpt. 96. num. 25.*, & plus quam Uxorem, eodem *lib. præsumpt. 141. num. 121. præsumpt. 139. num. 6.*, & filius dicitur à filio, quod est amor, quasi antonomastice amor filiorum superet omnes affectus *l. quidam cum filium ff. de hered. instituentur*; Deus enim ipse ad ostendendum suum infinitum amorem in hominē, se Patrem, illum filium appellat, nec major amicitiae amor assignari potest, *Alciatus de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 1. in principio, Mascard. de probat. concl. 1154. num. 5. 6.*, *Paschal. de viribus patr. pot. part. 3. cap. 1.*

55 Tum quia denegando alimenta infanti, ad quod tenetur Jure etiam naturæ, quod neque efferatissimæ belvæ faciunt, se non Patrem ostendit, ita argumentatus est sapientissimus *Salamon lib. 3. Reg. c. 3.*, Meretricem illam non fuisse Matrem, cujus viscera non fuerunt naturaliter, commota super puerum dividendum, ut in *cap. asserte de præsumpt.*, quam Historiam *D. Hieronymus epistola ad Rufinum* interpretatur, ut pro Meretrice, cujus viscera commota sunt super puerum, intelligat Sanctā Ecclesiam, cujus pietatis viscera commoventur super miserabiles personas.

Tum quia forsan non erit speculatio à veritate aliena, si dicamus Moysem abieciisse puellam, quasi ad vindictam, & in injuriam hæbreorum, qui ei larga subsidia pecuniarum non dederunt, eamque consultò in potestatem reliquisse Christianorū, ut baptizaretur, sciens quantum hæbrei abhorreant ab hoc; sed dato, quod admittatur ut Pater.

56 Tunc non probatur, nec probari potest ex egestate, & necessitate coactum abieciisse puellam, tum quia Moyse Pollonus reversus, & instans, ac agnoscens filiam, non allegavit hanc necessitatem; unde colligitur non fuisse motum, asserta, ab Hæbreis necessitate; tum quia asserta necessitas, vel versabatur circa victum, aut vestitum; neutrum autem verificabatur, non circa victum, quia cum natura quotidie formaretur lac in uberibus matris, sic pariter natura providit de victu necessario puellæ, ut solidè ostendunt *Tiraquell. de nobilitate*

cap. 20. num. 81., & *seqq.*, *Surd. de Aliment. tit. 8. privileg. 56. num. 25.*, *Azor. Institut. moral. p. 2. lib. 2. cap. 4. q. 3.*, ac per hoc cautum est, Matrem teneri alere puerum usque ad triennium *l. penult. C. de patr. pot. Garzias de expensis cap. 3. num. 29.*, *Surdus de alim. tit. 1. q. 14.*, ubi *num. 2.*, quod lac præstare, modica est impensa; Nec circa vestitum, quia Asinam onustam, cū duabus cistis plenis pannis lineis, & laneis secum ducebant, & certò majores expensæ requirebantur in alimonia Asinæ, quā puellæ, & tamen eam secum duxit, hanc dereliquit.

57 Tum quia, non quælibet egestas, aut necessitas sufficit, ne exponens amittat patriam potestatem, sed requiritur summa, & præcisa, dum agitur de violando Jure naturæ; partus enim habet à natura Jus, ut à parentibus alatur; unde tali Jure non nisi extrema parentum necessitate potest privari, ut post *Riminald. docet Leoncil. de privil. pauperum privil. 283. num. 2.*, & de tali extrema necessitate verificatur solum non habere legem, *Leoncil. dicto privil. n. 13. 16.*, & *19.*, *Barbosa de potestate Episc. allegat. 51. num. 147.*

58 Tum quia, ut ex necessitate quis impunè filium exponat, requiritur, quod nullatenus possit alienam opem implorare *glos. in l. 1. C. de infant. expos. & facit tex. in l. 1. §. sed scimus C. de latina lib. tol.*, *Grassius de casibus reserv. lib. 2. c. 22. num. 17. Vers. exponens ex necessitate, glos. in can. si expositus Ver. expositus dist. 87.*, *Tabiena summa rubr. de expositis num. 3.*, *Sylvester V. expositus num. 3.*, *Angel. V. expositus num. 3.*, *Mazucbell. de casibus reservat. disp. 2. cap. 9. n. 25.*

59 Tum quia adhuc data necessitate, debebat Moyse puellam exponere in loco tuto à periculis viræ, *Sanchez opusc. lib. 1. cap. 5. dub. 4. num. 18.*, *Belloch. de casibus reser. p. 2. q. 15. num. 39.*, *Summa Angelica in V. expos. nu. 3.*, eo modo quo Parentes Moyse *Exodi cap. 2.*, necessitate legis Faraonis exposuerunt Moysem in Cista undequaque linita, in loco moraliter tuto, ut esset immunis ab omni periculo; ex facto autem iste Moyse Pollonus exposuit puellam sine ulla cautione, & in loco ubi de facili potuisset à canibus lacerari, & pannis etiam lineis denudatam, quibus tegebatur antecedenti die.

60 Minus relevat altera exceptio, quod Moyse in termino quatuor dierum reversus, puellam agnovit in suam; tum quia non spontè rediit, sed revocatus per Massarios Hæbreorum, qui missò nuntio, cum pecuniis, ac verbis aureis tractus, alienæ voluntati, & suasioni consensit, non autem Patris affectu.

Tum quia tunc solum in termino decem dierum agnoscendo filium consequitur, quando eo infcio, aut invito filius fuit ab alio expositus, ac propterea *in can. si expositus* dicitur, quod colligens ponat epistolam publicando puerum expositum, ex quo Pater possit edoceri, & moneri; at in nostro casu sciens, & volens Moyse ipse nostrum alio expositus, ita omnes D.D. *in prædic. can. si expositus dist. 87.*, *Sanchez. opusc. lib. 1. cap. 5. dub. 4. num. 6.*, *Hosliens in c. 1. de infant. exposit. num. 4.*

Ubi etiam notandum, quod volens, & sciens exposuit, deinde per quatuor dies moram traxit antequam reverteretur, quo tanto tempore puella fame periisset ad notata per *Paulum Zaccobiam q. q. Medico. leg. lib. 4. tit. 1. q. 7. num. 5.*, & *46.*

61 Tum quia, Pater in hoc casu redit ad pristina Jura, quo ad onera alendi filiam, & dotandi &c. non verò quo ad favorabilia, sicque non recuperat patriam potestatem, *Barbosa* post alios *in c. Unico num. 7. de infantibus, & languid. expos.*, & *de potestates Episcopi alleg. 51. num. 146.*, *Gratian. discept. for. cap. 267. num. 37.*, & intrat regul. à privatione ad habitum non dari regressum, *l. Manumissione. ff. de Just. & Jure, Novarius de elect.*, & *variat. fori sectione 2. q. x. num. 7.*, *Leoncil. de privileg. Pauper. part. 1. q. 3. num. 70.*, *Bertazol. Consil. criminal. 250. num. 25. vol. 1.*

62 Puella ergo exposita in numero Miserialium personarum redacta est, & consequenter cadit sub protectione Ecclesiæ, quæ est mater miserialium, *Novara de Privileg. person. Privileg. 90.*, *Barbosa de universo Jure Ecclesiæ lib. 2. c. 3. nu. 49.*, *Costa de ratione Rata q. 9. num. 7.*, & *13. post Surdum, Thesaurum, & alios, Navara de elect. fori sect. 2. quæst. 10.*, & *de miserialib. personis privil. 81.*, ubi, quod iste miserialis personæ habent Episcopum protectorem, *Leoncil. de privil. pauper. e. 1.*

q. 3. num. 63., & *privileg. 399. nu. 6.*, *Gavant. Manual. V. tutela num. 1.*, & *2.*, *Autonel. de regimine Ecclesiæ lib. 6. c. 38. nu. 3.*; Unde poterit Ecclesia salutari protectione, ad portum salutis æternæ per aquæ baptismalis lotionem, transfere puellam.

63 Nec verum est, quod in potestatem Hæbreorum, & Universitatis eorum incidit, eo quia ipsa collegerit; nam clara sunt verba *tex. in c. si à Patre de infant. expos.*, quod qui expositos suscipiunt, non possunt per hoc in eorum personis Jus aliquod vindicare, & ratio habetur in *tex. l. Sancimus 3. C. de infant. expos.*, Ne quod pietatis officio sustulerint, videantur quasi mercimonio contracto, ita pietatis officium gerere; ad quod etiam *tex. in l. nemini licere C. de Episcopali audientia*, ubi notata per *Barbosam*.

64 Vel si aliquod Jus posset acquirere, qui expositum colligit, hoc competeret Christianis, & Ecclesiæ, quia primo Mulier Christiana puellam collegit, domum asportavit, in tuto posuit, & per talem collectionem fidelem, Ecclesia Jus quæsisset.

65 Historia autem de *Moyse Exod. cap. 2.* ex supra notatis, non facit argumentum pro Hæbreis, sed potius pro Ecclesia, nam ibi lex Regia urgebat cautè pro possibili fuit expositus, & apposita fuit mulier, quæ stans observaret eum; donec veniret filia Regis, quæ illum adoptavit in filium, & nutriendum curavit, salvans eum ab omni periculo, ita ista Puella collecta ab Ecclesia; optanda venit in filiam ejusdem, quæ est Sponsa Regis Dei, juxta *psal. 44. Assitit. Regina à dextris tuis in vestitu deaurato circumdata varietate*, unde consequenter debent habere locum verficuli ejusdem psalmi sequentes (*Audi filia, vide, & inclina aurem tuam, obliviscere populum tuum, & domum Patris tui.*)

66 Afferebant aliqui historiam Agar, quæ exposuit filium suum Ismael, & tamen Angelo protegente, & aquam indicante puerum recuperavit in suum, nec quidquam Juris in eo deperdidit, *Genesic. 21.*

Verum si benè historia cum suis circumstantiis consideretur, nihil prodest Moyse Pollono, nec Universitati Hæbreorum, nam Agar non exposuit puerum, sed cum videret eum siti usque ad mortem vexari, nec in deserto invenire posset aquam, qua sitim